

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.638/2017/4.szám

A Szegedi Ítéltábla a Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Fazekas Tünde ügyvéd) által képviselt **felperes neve felperes székhelye.** szám alatti felperes által – a Dr. Varga Marianna ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve I. r. alperes lakcíme** szám alatti lakos I. r., és a **kézbesítési megbízott neve** kézbesítési megbízott által képviselt **II.rendű alperes neve II. r. alperes lakcíme** szám alatti lakos III. r. alperesek ellen vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránti perében a Szegedi Törvényszék 2017. május 12. napján kelt 6.P.21.131/2016/43. sorszámú ítélete ellen a felperes által 44. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja** és megállapítja, hogy a III. r. alperes a **A... Kft.** (Cg....) ügyvezetőjeként a társaság fizetési képtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét követően ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, és ezzel a társaság vagyona 4.465.332,- (Négymillió-négyszázhatvanötezer-háromszázharminckettő) Ft-tal csökkent.

Kötelezi III. r. alperest 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 50.000,- (Ötvenezer) Ft elsőfokú eljárási költséget.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi III. r. alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 48.000,- (Negyvennyolcezer) Ft, míg felperest ugyanezen határidő alatt fizessen meg az I. r. alperesnek 20.000,- (Húszezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

Az ítéltábla az alábbi tényállást állapította meg.

A **A... Kft.** (továbbiakban: adós) ügyvezetője az I. r. alperes 2008. október 31. napjától 2013. április 9. napjáig, a III. r. alperes pedig 2008. október 31. napjától 2015. október 8. napjáig volt önálló cégjegyzési joggal.

Az adóssal szemben a Budaörsi Városi Bíróság 2011. augusztus 25. napján végrehajtási eljárást rendelt el a 2010. június 24. napján jogerőre emelkedett fizetési meghagyás alapján 246.658,- Ft tőke és kamata, valamint költségeivel kapcsolatban (1402-1Vh.23417/2010.). Ez a bejegyzés a cégjegyzékből 2015. október 13. napján került törlésre.

Az APEH Csm.-i Adóigazgatósága Hátralékkezelési Osztálya 2012. június 12. napján indított végrehajtást az adóssal szemben 823.915,- Ft behajtása iránt, mely eljárás 2014. szeptember 29. napján szűnt meg.

A felperes, mint eladó, valamint az I. és III. r. alperesek ügyvezetése alatt álló adós között 2011. október 31. napján adásvételi szerződést jött létre, mellyel kapcsolatban felperes a 2012. október 31. napján kiállított és 2012. november 15-i esedékességű 112.610,- Ft összegű számlát az adós részére megküldte, aki fizetési kötelezettségének nem tett eleget.

Ezt követően a felperes az adóssal szemben fizetési meghagyás kibocsátását kérte **közjegyző neve** közjegyzőtől 54017/Ü/427/2013/3. ügyszámon, mely jogerőre emelkedett, majd annak alapján az adóssal szemben végrehajtási eljárást kezdeményezett. Ennek során szerzett tudomást arról, hogy az adóssal szemben a Szegedi Törvényszék Cégbírósága kénysztörlési eljárást indított 2014. április 22. napján, melynek közzétételére 2014. április 24. napján került sor.

Ezt követően a cégbíróság a kénysztörlési eljárást megszüntette, az adós felszámolásának eljárását kezdeményezte 2014. május 12. napján kelt és 2014. június 14. napján jogerőre emelkedett Cgt..... sorszám alatti végzésével. A felperes a kénysztörlési eljárásba 2014. május 5. napján 112.610,- Ft összegű hitelezői igényét bejelentette.

Az adós 2012. évi egyszerűsített éves beszámolója 2013. július 15. napján kelt, ezt követően 2013. évre mérlegképzési és letétbehelyezési kötelezettségének az adós nem tett eleget.

A Szegedi Törvényszék, mint felszámolási ügyekben eljáró elsőfokú bíróság 8.Fpk.06-14-000354/4. sorszám alatti végzésével 2014. június 23. napján rendelte el a felszámolási eljárás lefolytatását. A végzés közzétételére 2014. július 30. napján került sor.

A III. r. alperes a felszámoló felszólítására sem teljesítette a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) – i) pontjában felsorolt kötelezettségeit, így – egyebek mellett – nem adta át az adós iratanyagát, nem készített tevékenységet lezáró mérleget, zárómérleget sem, nem adott továbbá tájékoztatást az adós vagyoni helyzetéről.

A felperes az adós felszámolási eljárásába hitelezői igényét bejelentette, melyből a felszámoló 2014. szeptember 10. napján kelt levelével a felszámolási eljárást is szabályozó 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 57. § (1) bekezdés d) pontjába tőkekövetésként 112.610,- Ft-ot, szintén d) kategóriába 73.897,- Ft és 38.100,- Ft, valamint f) kategóriába sorolt 5.000,- Ft összeget vett nyilvántartásba és igazolt vissza. Az adós felszámolási eljárásába három hitelező összesen 4.478.432,- Ft összegben jelentett be hitelezői igényt.

A felszámolási ügyekben eljáró Szegedi Törvényszék 2015. augusztus 31. napján kelt 8.Fpk.06-14-000354/17. sorszám alatti – és 2015. szeptember 24. napján jogerőre emelkedett – végzésével az adós ellen folyamatban lévő felszámolási eljárást egyszerűsített módon befejezetté nyilvánította, az adóst megszüntette és elrendelte cégjegyzékből való törlését. Döntésének indokolása szerint a felszámolási eljárás során három hitelező jelentett be hitelezői igényt 4.465.332,- Ft összegben, az adósnak vagyona nincs, az eljárás lefolytatásához szükséges iratanyag sem került átadásra. A felszámoló egyszerűsített felszámolási eljárást kezdeményezett, melyre a hitelezők észrevételt, kifogást nem tettek, ezért a bíróság az eljárást a Cstv. 63/B. §-a szerint egyszerűsített módon nyilvánította befejezetté. Az adós felszámolási eljárását befejező végzés közzétételének időpontja 2015. szeptember 30.

Az adós felszámolási eljárása során bejelentett hitelezői igények részben sem térültek meg.

A felperes keresetében a Cstv. 33/A. §-a, valamint a Ptk. 3:118. §-a alapján azt kérte a bíróságtól, állapítsa meg, hogy az I., és III. r. alperesek, akik az adós gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző 3 évben, a cég fizetéseképtelenségével fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével

látták el, és ezáltal elsődlegesen a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését meghiúsították, másodlagosan pedig a társaság vagyona csökkent.

Előadta, hogy mint eladó, és az alperesek ügyvezetése alatt álló adós között adásvételi szerződés jött létre, amelyből eredő fizetési kötelezettségének az adós nem tett eleget, ezért vele szemben fizetési meghagyás kibocsátását kezdeményezte. A jogerős fizetési meghagyás alapján kezdeményezett végrehajtási eljárásban szerzett tudomást arról, hogy az adóssal szemben a Szegedi Törvényszék kénysztörlesztési eljárást indított, melyben hitelezői igénybejelentéssel élt. A kénysztörlesztési eljárás megszüntetésre került, majd a Szegedi Törvényszék 8.Fpk.06-14-000354/6. sorszámú végzésével az adós fizetéseképtelenségét megállapította és felszámolását elrendelte. Ezen végzés közzétételének időpontja 2014. július 30. napja. Hitelezői igényét az adós felszámolási eljárásába bejelentette, a felszámoló 2014. szeptember 10. napján kelt levelében abból a Cstv. 57. § (1) bekezdés „d” kategóriájába sorolt be tőkekövetelésként 112.610,- Ft-ot, egyéb követelés címén szintén „d” kategóriába 73.897,- Ft-ot, valamint 38.100,- Ft-ot, továbbá 5.000,- Ft regisztrációs díjat „f” kategóriába. E levelében a felszámoló tájékoztatást adott arról is, hogy az adós iratanyagának átadására nem került sor, ezért a vagyon és iratanyag hiánya miatt várhatóan egyszerűsített felszámolás iránti kérelmet fog előterjeszteni. A felszámoló 2015. augusztus 27. napján kelt levelében arról tájékoztatta, hogy a III. r. alperes jogi képviselője részéről történt kapcsolatfelvétel, azonban iratanyag átadására nem került sor, további kapcsolattartás nem valósult meg, a cég vagyonának felkutatására tett intézkedések eredménytelenek maradtak, ezért az egyszerűsített felszámolási kérelmet a felszámoló bíróságnak megküldte. A Szegedi Törvényszék 2015. augusztus 31. napján kelt 8.Fpk.06-14-000354/17. sorszám alatti végzésével az adóssal szemben folyamatban lévő felszámolási eljárást egyszerűsített módon befejezetté nyilvánította, az adóssal megszüntette és elrendelte a cégjegyzékből való törlését. A végzés indokolása szerint a felszámolási eljárás során három hitelező jelentett be hitelezői igényt 4.465.332,- Ft összegben, az adósnak vagyona nincs, és az eljárás lefolytatásához szükséges iratanyag sem került átadásra, ezért a felszámoló egyszerűsített felszámolási eljárást kezdeményezett, melyre a hitelezők észrevételt, kifogást nem tettek.

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében írt törvényi feltételek kapcsán előadta, az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontja 2012. november 15., amely a tőle megvásárolt termékekről kiállított számla fizetési határideje. Ebben az időpontban az alperesek már előre látták, vagy ésszerűen előre láthatták, hogy az adós az esedékességkor nem lesz képes kiegyenlíteni ezt a tartozását. A hitelezői érdekek sérelme tekintetében a Cstv. 33/A. § (3) bekezdésében írt törvényi vélelemre hivatkozott, mert a rendelkezésre álló iratokból egyértelműen megállapíthatóan a III. r. alperes nem teljesítette a Cstv. 31. § (1) bekezdés a-d) pontja szerinti kötelezettségét. Az, hogy a III. r. alperes felszólítás ellenére sem működött együtt az adós felszámolójával, a hitelezői érdeksérelemmel okozati összefüggésben van, mert a felszámoló így nem tudott a vagyonról tudomást szerezni, ezért a felszámolás az általános szabályok szerint nem volt lefolytatható.

Hivatkozott továbbá a Ptk. 3:118. §-ában foglaltakra is.

Az I. r. alperes vonatkozásában előadta, hogy az adós felszámolását megelőző három évben vezető tisztségviselője volt, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el. A közzétett beszámoló adatai szerint ugyanis az adós saját tőkéje több évben a törzstőke felére csökkent, illetve nem egy esetben negatív eredményt mutatott, amikor a vezető tisztségviselőknek a Ptk. és régi Gt. szerint is intézkedési kötelezettségük volt, melyet elmulasztottak. A cégtörténetből láthatóan a felszámolási eljárás elrendelésének időpontjában három aktív végrehajtási eljárás volt folyamatban az adóssal szemben, melyből a legkorábban indult eljárás az I. r. alperes ügyvezetési tevékenysége alatt kezdődött.

A vezetői felelősség megállapításának további feltételét illetően előadta, azt a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítésének meghiúsítására alapítja, mert az adós vagyonnal nem rendelkezett, a felszámoló megkeresése eredményre nem vezetett, így a bejelentett

hitelezői követelések akár csak részben történő kielégítéséről sem lehet szó. Másodlagosan a vagyonsökkenés mértékét 4.465.332,- Ft-ban jelölte meg.

Az I. r. alperes 2008. október 31. napjától 2013. április 9. napjáig, míg a III. r. alperes 2008. október 31. napjától az adós törlesztéig látta el a vezető tisztségviselői (ügyvezetői) feladatokat. Az adós jegyzett tőkéje alapításától 2010. december 14. napjáig 1.000.000,- Ft volt, ezt követően megszűnéséig 5.000.000,- Ft. A közzétett beszámoló adatai szerint saját tőkéje 2012. évben – 5.587.000, Ft volt az I. r. alperes vezető tisztségviselői tevékenysége idején. Ezen negatív gazdasági-pénzügyi helyzet bekövetkezte esetére az ügyvezető részére a régi Gt. és a Ptk. kötelező rendelkezéseket tartalmaz (Gt. 143. § (2) bekezdése). Ezért az I. r. alperesi ügyvezetőnek 2012. évben intézkedési kötelezettsége állt fent. Az I. r. alperesnek az adós taggyűlésének összehívásával kapcsolatos intézkedési kötelezettsége a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte miatt már 2011. évben bekövetkezett, mert a cégnyilvántartás adatai szerint az adóssal szemben Budaörsi Városi Bíróság 2011. augusztus 25. napján végrehajtási eljárás megkezdéséről szóló értesítést állított ki, mely eljárás több mint négy éven keresztül eredménytelen volt, az csak a felszámolási eljárás megindításával szűnt meg. A végrehajtási eljárás pedig azért lehetett eredménytelen, mert végrehajtói felhívás ellenére az adós fizetési kötelezettséget nem teljesítette, az inkasszó eredménytelen volt, lefoglalható vagyonnal pedig nem rendelkezett. Egyebekben 2012. június 12. napján az APEH Csm.-i Adóigazgatósága Hátralékkézelési Osztálya, mint jogosult kezdeményezett végrehajtási eljárást az adóssal szemben, amely a 2014. évben került megszüntetésre, miután az adóhatóság az adós adószámát törölte és a cégbíróság a kényszertörlési eljárás megindítását elrendelte. Ezen eljárások ellenére, azt figyelmen kívül hagyva, az adós 2012. október 31. napján 112.610,- Ft összegben vásárolt tőle termékeket, amelyek ellenértékét nem egyenlítette ki. Megjegyezte, az általa kezdeményezett fizetési meghagyást az I. r. alperes 2013. április 12. napján vette át, holott a cégjegyzék adatai szerint csak 2013. április 9. napjáig látta el a vezető tisztségviselői feladatokat.

Az I. r. alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a magyarul nem beszélő III. r. alperes tolmácsának szerepét töltötte be, az operatív ügyintézés (pl. anyagrendelés, szerződéskötés, pénzügyek) az adósnál a III. r. alperes végezte, és az adóssal egyidejűleg a B... Kft. ügyvezetője is volt.

A III. r. alperes a perben a keresetre érdemi nyilatkozatot nem tett, abban kézbesítési megbízottja útján vett részt.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította.

Döntése indokolásában utalt a Ptk. 3:118. §-ára és arra, hogy a vezető tisztségviselőknek a követelmény megszegése esetére előírt hitelezőkkel szembeni helytállási kötelezettségét a Cstv. 33/A. §-a szabályozza, és arra az adós felszámolása kezdő időpontjában, 2014. július 30. napján hatályos rendelkezései az irányadók.

Kiemelte, a Cstv. 33/A. § kártérítési tényállásának alapja a hitelezői érdekekkel ellentétes tevékenység (jogellenes magatartás) és a vezető ezen magatartásával kötelezettség szegésével okozati összefüggésben keletkezett károsodás (vagyonhiány). Annak megítélése, hogy a vezető tevékenysége a hitelezői érdekekkel ellentétes volt-e, milyen mértékű vagyonsökkenés hozható összefüggésbe tevékenységével a társaság vagyoni helyzetének gazdálkodásának átfogó elemzését igénylő, bonyolult gazdasági szakkérdés. Az ilyen típusú perben ezért könyvszakértői bizonyítással kell tisztázni a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját, azt, hogy ezt követően milyen gazdálkodási események történtek, milyen vezetői magatartás felelt meg a hitelezői érdekek védelmének, továbbá mekkora a jogellenes vezetői magatartással kapcsolatos vagyonsökkenés pontos mértéke (Szegedi Ítéltábla Gf.IV.30.122/2013/3.). A Pp. 164. § (1)

bekezdése alapján a felperest terhelte a bizonyítás a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte időpontját a hitelezői érdekekkel ellentétes alperesi vezetői magatartást, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte utáni vagyonsökkenés mértékét, valamint a vezető magatartása és a vagyonsökkenés közötti okozati összefüggést illetően. Ezt követően az alperest terhelte a bizonyítás a felrúhatóság alóli kimentés körében (IH2012/91.).

Hangsúlyozta, a fentiek alapján 41. sorszám alatti végzésében a Pp. 3. § (3) és (4), valamint 141. § (2) és (6) bekezdésében írtakra történt figyelmeztetés mellett felhívta felperest, nyilatkozzon, kéri-e igazságügyi könyvszakértő kirendelését, és tájékoztatta arról, hogy a jogvita eldöntéséhez könyvszakértő kirendelése szükséges. Felhívta továbbá arra, amennyiben igazságügyi könyvszakértő kirendelését kéri, 15 nap alatt helyezzen letétbe 400.000,- Ft-ot szakértői költségek előlegezésére. Figyelmeztette, amennyiben szakértői bizonyítást nem kér, illetőleg a szakértői díjat nem helyezi letétbe, a rendelkezésre álló adatok alapján dönt. A végzés tartalmazta az új hatánapot is, amely 2017. május 12. napja volt. Ezt a jegyzőkönyvet a benne foglalt végzéssel a felperes 2017. április 7. napján vette át, az előkészítés határideje 2017. április 22. napján telt el, melyhez képest a felperes 42. sorszám alatti határidő hosszabbítás iránti kérelme 2017. április 26. napján érkezett a bírósághoz. Ebben további határidő engedélyezését kérte arra hivatkozva, hogy az irattanulmányozáson túl a szakértői díjelőleg magas összegére is figyelemmel a felperes ügyvezetőjével egyeztetnie szükséges. A felperes 2017. május 12. napjáig előterjesztést nem tett, holott az addig eltelt időben erre lehetősége volt és azt sem jelezte, hogy a felperesi ügyvezetővel a kapcsolatot fel tudta-e venni. Miután a 2017. május 12. napján tartott tárgyaláson sem jelent meg, nyilatkozatot nem tett, ezért a keresetet a rendelkezésre álló adatok alapján bírálta el. Miután a felperes bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, annak terhe rá esik, a szakértői bizonyítás nélkül a tényállási elemek nem bizonyíthatóak, szakértői költségek előlegezése hiányában pedig szakértőt nem rendelhetett ki. Ezért a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatásával kereseti kérelmének részben vagy teljes egészében történő helyt adást és a keresettel egyezően az alperesek marasztalását kérte. Másodlagosan a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt.

Tévesnek ítélte azt az elsőfokú megállapítást - amely a kereset elutasítására vezetett -, hogy könyvszakértői véleménnyel kellett volna bizonyítania a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját, a hitelezői érdekekkel ellentétes alperesi vezetői magatartást, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte utáni vagyonsökkenés mértékét, valamint a vezető magatartása és a vagyonsökkenés közötti okozati összefüggést.

Megjegyezte, a szakértői bizonyítás a perköltség növekedését eredményezte volna, mert a felszámolási eljárás iratanyag hiányában egyszerűsített módon fejeződött be és anélkül nyilvánvalóan a szakértő sem tudott volna részletes, széles körű, pontos szakvéleményt készíteni. Az I. r. alperes arra sem tudott nyilatkozni, hogy az adós könyvelését ki végezte, III. r. alperes pedig érdemi nyilatkozatot nem tett.

Alperesek nem vitatták kereseti kérelmében megjelölt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját, ezért azt a Pp. 163. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróságnak el kellett volna fogadnia. Szakértői bizonyítás nélkül, a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján is megállapítható, hogy a keresetben megjelölt tőle vásárolt termékekről kiállított számla esedékességekor az adós már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, mert rövid lejáratú kötelezettségei (57.681.000,- Ft) lényegesen meghaladták a forgó- (50.138.000,- Ft) és pénzeszközök (967.000,- Ft) összegét, a társaság saját tőkéje negatív volt (-7.587.000,- Ft). Ebből következően az adós nem rendelkezett olyan likvid vagyonnal, amely a folyamatos, szerződéses kapcsolatai alapján

az ügyvezetők által ismert hitelezői tartozások kifizetéséhez elegendő lett volna. Amennyiben ez az időpont nem fogadható el, akkor az egyéb rendelkezésre álló adatok alapján korábbi időpont is megállapítható, mégpedig, hogy az már 2011. évben bekövetkezett, amikor a Budaörsi Városi Bíróság 2011. augusztus 25. napján a végrehajtási eljárás megkezdéséről szóló értesítést állított ki, amely eljárás több mint négy éven keresztül eredménytelen volt. Ez a bejegyzés csak a felszámolási eljárás megindításával került törlésre. A végrehajtási eljárás pedig akkor nem vezet eredményre, ha az adós a végrehajtói felhívás ellenére fizetési kötelezettségét nem teljesíti, a kibocsátott inkasszó eredménytelen, lefoglalható vagyonnal pedig nem rendelkezik. Ezen kívül 2012. június 12. napján az APEH Csongrád Megyei Adóigazgatósága Hátralékkészlet Osztály végrehajtási eljárás megindításáról szóló értesítést állított ki és ez az eljárás 2014. évben akkor került megszüntetésre, miután az adóhatóság az adós adószámát törölte, és a cégbíróság a kénysztörlesztési eljárás megindítását elrendelte.

Miután ezek az eljárások nem vezettek eredményre, az adósnak nem volt vagyona, nem volt fedezete tartozásai kiegyenlítésére, ezért a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet legkorábban 2011. év őszén, legkésőbb pedig az általa kiállított számla fizetési határidejében bekövetkezett. Ebben az időpontban az alperesek már ésszerűen előre látták, vagy ésszerűen előre láthatták, hogy az adós az esedékességkor nem lesz képes kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket. Mindebből következően bizonyított, a rendelkezésre álló adatokból ténybeli következtetés alapján megállapítható a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontja. Ezért az elsőfokú bíróság ítélete a Pp. 206. § (1) bekezdését sérti, mert a rendelkezésre álló bizonyítékokból ez az időpont meghatározható volt, és egyúttal azt is jelenti, azok nem szak-, hanem jogkérdések.

Az előkészítő iratában előadottakkal, a beszerzett bizonyítékokkal és az I. r. alperes által személyes meghallgatása során tett nyilatkozatával bizonyított a hitelezői érdekekkel ellentétes alperesi vezetői magatartás is. Egyébként e tekintetben a könyvszakértői bizonyítás értelmezhetetlen és érthetetlen, mert jogkérdésről van szó.

A III. r. alperes felelőssége a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján a (3) bekezdés szerinti törvényi vélelemre tekintettel állapítható meg a Cstv. 31. § (1) bekezdésében írt kötelezettségek elmulasztására figyelemmel. Ezeknek a III. r. alperes – a kereset mellékleteként csatolt iratokból megállapíthatóan – a felszámoló felszólítására sem tett eleget, ezért a felszámolónak reális lehetősége sem volt arra, hogy az adós esetleges kintlévőségeit behajtsa, a meglévő, de közhiteles nyilvántartásban nem szereplő vagyona értékesítése érdekében bármilyen lépést tegyen, megkísérelje a hitelezői igényeket vagy a felszámolási költségeket kiegyenlíteni. Az utolsó rendelkezésre álló, 2012. gazdasági évről készült beszámoló szerint a könyvelésben az adós ekkor még forgóeszközzel, követeléssel is rendelkezett. Ezért a III. r. alperes magatartása alkalmas a Cstv. 33/A. §-a szerinti felelősség megállapítására. Egyebekben megjegyezte, a keresethez csatolt cégtörténet 21/3. rovata szerint az adóhatóság bejelentése alapján 2014. január 24. napjával az adószám törlésének ténye a cégnyilvántartásba bejegyzésre került. Miután arra csak a törvényben meghatározott feltételek esetén kerülhet sor, melyek mindegyike az ügyvezető mulasztásban megnyilvánuló magatartásával áll összefüggésben, a III. r. alperes felelőssége e tekintetben is megállapítható.

Az I. r. alperes vonatkozásában is megállapítható, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a hitelezői érdekekkel ellentétes vezetői magatartást tanúsított. 2008. október 31. napjától 2013. április 9. napjáig látta el az adós vezető tisztségviselői feladatait. Az adós tőkéje alapításától kezdődően 2010. december 14. napjáig 1.000.000,- Ft volt, majd ezt követően megszűnésig 5.000.000,- Ft. A beszámoló adatai szerint az adós tőkéje 2012. évben -7.587.000,- Ft volt az I. r. alperes vezető tisztségviselői tevékenysége idején. Ezen negatív gazdasági pénzügyi helyzet bekövetkezte esetére azonban az ügyvezető részére mind a régi Gt., mind pedig a Ptk. kötelező rendelkezéseket tartalmaz, intézkedési kötelezettségeket ír elő (Gt. 143. § (2) bekezdése).

Az I. r. alperesnek, mint ügyvezetőnek 2012. évben ezért a saját tőke csökkenése miatt intézkedési kötelezettsége állt fenn. Erre is hivatkozott az elsőfokú eljárásban, amely szintén nem szak-, hanem jogkérdés, melyet az elsőfokú bíróság szintén figyelmen kívül hagyott.

Az I. r. alperesnek a taggyűlés összehívásával kapcsolatos intézkedési kötelezettsége a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte miatt, illetve annak okán, hogy az adós vagyona a tartozását nem fedezi, mert a 2011. évben a Budaörsi Városi Bíróság által a végrehajtási eljárás megkezdéséről kiállított értesítés idején, azaz 2011. augusztus 25. napján bekövetkezett. Az I. r. alperes azonban nem tett semmit, a taggyűlés összehívásával kapcsolatban intézkedést nem tett, sőt annak ellenére, hogy az adós már kiegyenlített tartozással bírt, még vásárolt tőle 2012. október 31. napján 112.610,- Ft összegben annak ismeretében, hogy időközben az adóhatóság is eljárást kezdeményezett vele szemben.

Azzal a magatartásával, hogy az I. r. alperes több fennálló és végrehajtási eljárás alatt levő tartozása ellenére vásárolt tőle, amit előre láthatóan nem tudott kiegyenlíteni, az I. r. alperes a hitelezői érdekekkel ellentétes vezetői magatartást tanúsított, mert egy újabb hitelezővel szemben generált tartozást úgy, hogy vagyona az adósnak nem volt, látnia kellett, hogy azt nem tudja kiegyenlíteni.

Az I. r. alperes védekezése, hogy tulajdonképpen csupán a III. r. alperes tolmácsának szerepét töltötte be és az operatív döntések meghozatalában nem vett részt, jelentősége nincs. Az, hogy a III. r. alperes nem beszél magyarul, nem változtat azon a tényen, hogy a közhiteles nyilvántartás szerint az I. r. alperes vezető tisztségviselő, önálló képviseleti joggal rendelkező ügyvezetője volt az adósnak. Tisztsége elvállalásával az ügyvezetői minőségből eredendő valamennyi joggal és kötelezettséggel tisztába került, annak ismeretében vállalta el azt, figyelembe véve azt is, hogy az adóson kívül több cégnek volt és jelenleg is ügyvezetője. Amennyiben megfelel a valóságnak, hogy bármilyen tekintetben korlátozva volt vezető tisztségviselői tevékenysége, akkor azt a 3. személy felé jeleznie kellett volna, mert az a közhiteles cégjegyzék adataiból, ahonnan az üzleti partner tájékozódni tud, nem állapítható meg. Megjegyezte, egyébként a tolmács szerep ellátásához nincs szükség arra, hogy valaki vezető tisztségviselői pozíciót töltsön be egy gazdasági társaságban.

Az I. r. alperes azzal sem mentesülhet a felelősség alól, hogy az adós ügyeiben passzív magatartást tanúsított, vagy legalábbis az operatív döntésekre nem volt ráhatása, mert az neki felróható. Azzal, hogy a vezető tisztségviselői tevékenység ellátását vállalta, tisztában volt annak jogi szabályozásával, jogaival és kötelezettségeivel is. Amennyiben nem kívánta ellátni tisztségét, akkor volt arra lehetősége, hogy arról lemondjon, a fokozott gondossági kötelemtől szabaduljon. Az I. r. alperes magát névleges ügyvezetőnek tartotta, személyes meghallgatása és írásbeli nyilatkozatai alkalmával ellentmondó nyilatkozatokat tett (egyik alkalommal pozíciója a III. r. alperes tolmácsának szerepe volt, máskor pedig azt nyilatkozta, hogy bizonyos területeken az ő döntései szerinti tevékenységet fejtette ki). Az I. r. alperes kifejezetten nyilatkozott arról, hogy az ügyvezetői tisztséggel járó jogokkal és kötelezettségekkel tisztában van. Az I. r. alperes azzal, hogy névleges ügyvezetőnek tekintette magát, nem érdekelte az adós vagyoni, pénzügyi helyzete, akként értékelhető, hogy nem az ügyvezetői tisztséget betöltő személytől elvárható gondossággal járt el, felróható módon megszegté ügyvezetői kötelezettségeit.

Az elsőfokú bíróság azon indokolása, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte utáni vagyonsökkenés mértéke tárgyában könyvszakértői bizonyítás szükséges, anyagi jogszabályt sértő megállapítás.

Elsődleges kereseti kérelme ugyanis a hitelezők követelésének teljes mértékben történő kielégítése megghiúsításának megállapítására irányult, mely egyike a jogalkotó által megfogalmazott három vagylagos feltételnek, és csak másodlagosan jelölte meg következményeként az adós vagyonsökkenését. A jogalkotó egyértelműen vagylagosan határozta meg, hogy a feltételek közül bármelyiknek, de legalább egynek be kell következnie a felelősség megállapításához. Az elsőfokú bíróság azonban ezt teljes mértékben figyelmen kívül hagyta, indokát sem adta annak, hogy miért nem az elsődleges kérelem alapján bírálta el a keresetet. Szakértői bizonyítás nélkül is megállapítás

tehető a harmadik feltétel bekövetkezésére, tekintve tény, hogy a hitelező a felszámolási eljárásban semmiféle kielégítésre nem számíthat.

A vagyonsökkenés és a vezetői magatartások között okozati összefüggés pedig az előadottakból egyértelműen megállapítható.

Amennyiben a III. r. alperes felveszi a kapcsolatot a felszámolóval, iratátadási és egyéb kötelezettségének eleget tesz, akkor a kielégítésre esély mutatkozott volna. Az adós felszámolási eljárásának elrendelésére 2014. július 30. napján került sor, ezért a III. r. alperesnek 2013. és 2014. év tekintetében is letétbe helyezési kötelezettsége volt, mindebből következően a jogalkotó által meghatározott mindkét eset fennáll, és a törvényi vélelem alapján a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell.

Az I. r. alperes esetében a bizonyítékok megfelelő mérlegelését követően az okozati összefüggés szintén megállapítható.

A vezetői felelősség megállapításához szükséges valamennyi feltétel fennáll, azt az általa csatolt és rendelkezésre bocsátott iratokkal és adatokkal bizonyította.

A 2017. március 31-i tárgyaláson a bíróság a Pp. 163. § (3) bekezdését megsértve hívta fel nyilatkozatra a cégbírósi megkereséssel kapcsolatban, tekintve, hogy a bizonyítani kívánt tény közhiteles nyilvántartás alapján megállapítható és köztudomású.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási teherről a jogszabály téves alkalmazása folytán jogszabálysértő kioktatást adott. Keresetében és az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozataiban többször hangsúlyozta, hogy az alperesek felelőssége törvényi vélelmen alapul, a Cstv. 33/A. §-a és 31. § (1) bekezdésén. Ennek alapján a felelősség megállapításához tulajdonképpen csak egyetlen körülmény, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját kellett bizonyítani, melyre sor került. Ezt követően az alpereseknek kellett volna bizonyítaniuk azt, hogy a kimentés körében a vezető tisztségviselőtől elvárhatóan mindent megtettek a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében, továbbá a társaság legfőbb szerve intézkedésének kezdeményezése érdekében.

Az I. r. alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés **részben alapos.**

A felperes keresetében az I. és III. r. alperesek, mint vezető tisztségviselők felelősségének megállapítását kérte a Cstv. 33/A. §-a alapján – utalva a Ptk. 3:118. §-ra – az adósnál bekövetkezett 4.465.332,- Ft vagyonsökkenésért, mert a hitelezők ilyen összegű követelésének kielégítését megghiúsították.

Ha a jogi személy tagja, vezető tisztségviselője a jogi személy tevékenységi körében jár el, és ilyenkor a jogi személlyel szerződéses vagy szerződésen kívüli jogviszonyban álló harmadik személynek érdeksérelmet okoz, a polgári jogi felelősségi (kártérítési) jogkövetkezmények általában főszabály szerint a jogi személlyel szemben alkalmazhatók.

Más a helyzet akkor, ha külön jogszabály speciális szankcióként átviszi a felelősséget a vezető tisztségviselőre. Ebben az esetben a vezető tisztségviselő a deliktuális kárfelelősség feltételei szerint felel a felróható magatartással okozati összefüggésben keletkezett vagyoni hátrányért.

Elsőként az volt vizsgálendő, hogy a vezetői felelősség körében mely jogszabályi rendelkezés irányadó, a 2013. évi V. törvény (Ptk.) és a Cstv. 33/A. §-a egymáshoz hogyan viszonyul, és a Cstv. 33/A. §-ának mely időállapota alkalmazandó.

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. tv. (Gt.) 30. § (2) bekezdése szerint a vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. A (3) bekezdés úgy rendelkezett, hogy a gazdasági társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően a vezető tisztségviselők ügyvezetési feladataikat a társaság hitelezői érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. Külön törvény e követelmény felróható megszegése esetére – ha a gazdasági társaság fizetéseképtelenné vált – előírhatja a vezető tisztségviselő hitelezőkkel szembeni helytállási kötelezettségét.

A Gt. 30. § (3) bekezdése tovább fejlesztette a vezető tisztségviselőre irányuló korábbi felelősségi szabályokat és a korlátolt felelősség speciális áttörésével a „jogszerűtlen gazdálkodásért” való felelősség (wrongful trading) intézményét honosította meg annak érdekében, hogy a társaság ügyvezetését csődközelben helyzetben visszatartsa a hitelezői érdekeket sértő magatartásoktól. A hitelezővédelmi tényállás beiktatását az indokolta, hogy a felelősen gazdálkodó üzletembertől elvárható, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte esetén az irányítása alatt álló céget, ha továbbműködteti, ezt ekkor már oly módon tegye, hogy a hitelezők esélyét követeléseik behajtására ne veszélyeztesse. Ilyen esetben az ügyvezetőnek – ha nem kezdeményezi a csődeljárást, illetve a felszámolási eljárást – minden intézkedésével arra kell törekednie, hogy a hitelezők követelésükhöz hozzájussanak.

A Gt. 30. § (3) bekezdésben foglaltakra figyelemmel, az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezte esetére a 2006. évi VI. tv. iktatta be a Cstv. 33/A. §-ába – mint külön törvénybe – a vezetői felelősség szabályait.

A 2013. évi V. tv. (új Ptk.) hatályba lépésével a Gt. - hivatkozott 30. § (3) bekezdéseivel együtt – 2014. március 15-től hatályon kívül helyezésre került.

Az új Ptk. 3:118. §-a szerint, ha a gazdasági társaság jogutód nélkül megszűnik, a hitelezők kielégítetlen követelésük erejéig kártérítési igényt érvényesíthetnek a társaság vezető tisztségviselőivel szemben a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint, ha a vezető tisztségviselő a társaság fizetéseképtelenségével fenyegető helyzet beállta után a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe. Az új Ptk. hatályba lépését követően a korábban a Gt. 30. § (3) bekezdésén alapuló Cstv. 33/A. § rendelkezései a 2013. évi CCLII. törvénnyel módosultak, e speciális felelősségi alakzat azonban továbbra is hatályban maradt.

Az új Ptk. 3:118. §-ának hatályba lépésekor, eltérően a már nem hatályos Gt. korábbi rendelkezéseitől, nem tartalmazott utalást a külön jogszabály alkalmazására. Maga mondta ki a vezető tisztségviselő felelősségét, és meghatározta annak feltételeit, viszont nem tért ki az igényérvényesítés eljárási rendjére. Valójában azonban nem kétféle felelősségi szabály alapján alkalmazható jogról, és nem kétféle igényérvényesítésről van szó, hanem egy alanyi jogról és annak meghatározott eljárási rend szerinti érvényesítéséről. A Cstv. 2017. évi XLIX. törvénnyel történt 2017. július 1. napjától hatályos 33/A. § (14) bekezdése ezt már egyértelműen tartalmazza. Ezért a Ptk. 3:118. §-ában megjelölt felelősségi szabályt - a Ptk. elsőbbségét hangsúlyozva - együttesen kell tehát alkalmazni a Cstv. 33/A. §-ában szereplő felelősségi szabályokkal.

Fentiekből következően a perben a 2014. május 12. napján kezdeményezett, és ezt követően 2014. június 23. napján elrendelt felszámolási eljárásra tekintettel a felperes keresete folytán az alperes vezetői felelősségét az új Ptk. 3:118. §-a és a Cstv. 33/A. §-ának 2014. március 15-i időállapota szerinti rendelkezései alapján kell vizsgálni.

Jelen ügyre irányadó a 2013. évi CCLIII. törvénnyel módosított, és 2014. március 15. napjától hatályos 33/A. § (1) bekezdése szerint, a hitelező vagy – az adós nevében – a felszámoló a felszámolási eljárás ideje alatt keresettel kérheti a bíróságtól annak megállapítását, hogy azok, akik a

gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző 3 évben a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látták el, és ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését meghiúsították, vagy elmulasztották a környezeti terhek rendezését. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előrelátták, vagy ésszerűen előreláthatták, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket.

A (3) bekezdés szerint mentesül a felelősség alól az (1) bekezdésben említett vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében. Amennyiben a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően nem tett eleget az adós éves beszámolója (összevont, konszolidált, éves beszámolója) külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesíti a 31. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti beszámolóképzési, irat és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell.

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése meghatározza a perindításra jogosultak körét, így perindításra a hitelezők és a felszámoló jogosult. Jelen esetben a felperes igazolta, hogy az adós gazdálkodó szervezet felszámolásába hitelezőként bejelentkezett, és hitelezői igényét a felszámoló nyilvántartásba vette; így megállapítható, hogy a felperesnek, mint hitelezőnek jogi érdeke fűződik a perindításhoz, azaz keresetösségi joga fennáll.

Amennyiben egy hitelező indítja meg a megállapítási pert, annak eljárásjogi célját, lényegét tekintve egyfajta „perbizomány” jön létre, mivel ilyen esetben a további hitelezők érdekében is eljár, perel. A vezető tisztségviselő helytállási kötelezettségének jogerős ítélettel történő megállapítása esetén ugyanis utóbb - a Cstv. 63. § (3) bekezdése alapján, illetve a 2012. március 1. napjától hatályos rendelkezések szerint a Cstv. 33/A. § (6) bekezdése alapján – az eredményes megállapítási pert követően, a marasztalási per megindítására bármely hitelező előterjeszthet keresetet a felszámolás során kielégítetlenül maradt követelése erejéig. Ez tartalmában azt jelenti, hogy a megállapítási perben az adós gazdálkodó szervezetnél bekövetkező teljes vagyonsökkenés megállapítására terjeszthet elő keresetet az érintett hitelező, függetlenül saját hitelezői igényének mértékétől.

Megállapítható továbbá, hogy az alperesek az adós gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolást megelőző három éven belül, ezért velük szemben a vezetői felelősség vizsgálható.

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében foglaltak alapján annak megítélése, hogy a képviselő tevékenysége a hitelezői érdekekkel ellentétes volt-e, milyen mértékű vagyonsökkenés hozható összefüggésbe a tevékenységével, általában bonyolult gazdasági kérdés. Az ilyen típusú perben éppen ezért általában könyvszakértői bizonyítással kell tisztázni, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet mikor állt be és ezt követően milyen gazdasági események történtek, milyen vezetői magatartás felelt meg a hitelezői érdekek védelmének, továbbá meg kell állapítani a jogellenes vezetői magatartással kapcsolatos vagyonsökkenés pontos mértékét. A Pp. 164. § (1) bekezdése szerint fő szabályként a felperest terheli a Cstv. 33/A. §-a szerinti törvényi tényálláshoz kapcsolódó bizonyítási kötelezettség a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját illetően, továbbá az alperesi vezető hitelezői érdekekkel ellentétes magatartása és a vagyonsökkenés mértéke közötti okozati összefüggés körében, míg ezt követően az alperesi vezetőket megilleti a bizonyítás lehetősége a kimentés körében (IH 2012/91. sz. jogeset).

A felperes kereseti kérelmében a III. r. alperessel összefüggésben hivatkozott a Cstv. 33/A. § (3) bekezdés második mondata szerinti vélelemre.

Ezen törvényi tényállás szerint, amennyiben a vezető nem teljesíti a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) – d) pontjai szerinti – egyebek mellett – beszámolókészítési, irat-, és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét, akkor a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell. Tartalma szerint ez a törvényi rendelkezés a bizonyítási terhet fordítja meg, mert a hitelezőnek ebben az esetben nem kell bizonyítania – a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének fentebb ismertetett általános szabályához képest – a vezető tisztségviselő vagyonsökkentő magatartását, és vagyonsökkenésként a ki nem elégített hitelezői igények figyelembe vehetők.

A gazdasági társaság vezető tisztségviselője másnak – a társaságnak – a vagyonával gazdálkodik, ezért a vezető tisztségviselői minőségével összefüggésben el kell tudnia számolni a vezetése alatt történt gazdasági eseményekkel, vagyoni eszközökkel. Ezzel összefüggésben a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Sztv.) 4. § (1) bekezdése szerint a gazdálkodó működéséről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről az üzleti év (Sztv. 12. §) könyveinek zárását követően könyvvizsgálattal alátámasztott beszámolót köteles készíteni, melyet a cégnyilvánosságról és a bírósági cégeljárásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) 18. § (1) bekezdése szerint kell közzétenni. A társasági adóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (Taov.) 4. §-a szerint, az adóévben május 31-ig kell a beszámolót elkészíteni, ennek során az adózót az adózás rendjéről szóló (Art.) 2003. évi XCII. törvény 7. § (2) bekezdése szerint törvényes képviselője képviseli.

A per adataiból megállapítható, hogy a 2011. évi mérleg elkészült. Az I. r. alperes ügyvezetői tisztsége 2013. április 9. napján szűnt meg, ezért a 2012. évi mérleg készítésére vonatkozó kötelezettség, valamint az adós felszámolásának kezdő napját követően a Cstv. 31. §-ban írt kötelezettségek nem terhelték a fenti jogszabályok szerint. Mindezek alapján a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerinti törvényi vélelem vele szemben nem áll fenn.

Tény, hogy a 2012. évi mérleg – a törvényi határidőn túl ugyan, de – 2013. július 15. napján elkészült, a 2013. évi mérleg azonban a törvényi határidőre (2014. május 31.) nem, és az adós a felszámolásának elrendelését követően a III. r. alperesi vezető tisztségviselő nem tett eleget éves beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének sem, valamint a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) és b) pontjában írt kötelezettségeinek, így az iratokat nem adta át a felszámolónak, valamint a felszámolás kezdő napját megelőző nappal záróleltárt, valamint éves beszámolót, továbbá az eredmény felosztása után zárómérleget és adóbevallást sem készített. Ezt a tényt a III. r. alperes nem vitatta, egyébiránt azok a felszámolási eljárás irataiból, a felszámolási zárómérlegből és az elsőfokú iratokból is megállapíthatók (Fpk.06-14-000354/10., 11. sorszám alatti iratok, 6.P.21.131/2016/36. sorszám alatti iratok). Az sem vitás tény, hogy a felszámoló vagyon-, és irathiany miatt kezdeményezte a felszámolási ügyekben eljáró bíróságnál az adós felszámolásának egyszerűsített módon történő befejezését.

Mindezek miatt a III. r. alperessel szemben a Cstv. 33/A. § (3) bekezdés második mondata szerinti vélelem fennáll, az alkalmazható.

Ezt követően az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete kezdő időpontját kellett megvizsgálni.

A felperes kereseti állítása szerint – hivatkozva a Budaörsi Városi Bíróság végrehajtást elrendelő 2011. augusztus 25-i határozatára, az adóhatóság által 2012. június 12. napján elrendelt végrehajtásra, továbbá arra, hogy a vele szembeni követelés esedékessé válását követően azt az adós már nem egyenlítette ki – az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztének időpontját 2012. november 15. napján jelölte meg.

Arra az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen utalt, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontjának megállapítása összetett, bonyolult gazdasági kérdés, amely általában könyvszakértői vélemény beszerzésével lehetséges.

Az ítéletábra hangsúlyozza, a fenyegető fizetéseképtelenség nem azonos a Cstv. 27. § (2) bekezdésében szabályozott fizetéseképtelenséggel. Utóbbi pénzforgalmi szemléleten alapul, ha az ott szabályozott bármely feltétel megvalósul, akkor az adós függetlenül a fizetési készségétől, képességétől, tényleges vagyonától, fizetéseképtelennek minősül, ellene felszámolási eljárás indítható.

Fenyegető fizetéseképtelenség esetén nem az a döntő, hogy van-e az adósnek olyan tartozása, amely alapján a Cstv. 27. § (2) bekezdése értelmében - erre irányuló kérelem esetén - fizetéseképtelennek minősülne, hanem a lényeges az, hogy az adós tartozását esedékességgel képes-e megfizetni. Ha igen, de egyéb - pl. gazdasági, üzletpolitikai, stb. - okból nem akarja a kötelezettsége kiegyenlítését, a fenyegető fizetéseképtelenség nem áll fenn (ebben az esetben ellene felszámolási eljárás kezdeményezhető), teljesítőképessége fennáll ugyan, de teljesítőkészsége nem. Ha azonban a tartozás megfizetésére az esedékességgel nem képes, mert nincs elegendő pénzeszköze, akkor bekövetkezik a fenyegető fizetéseképtelenség. Ha ezt a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták vagy ésszerűen előre láthatták, ettől az időponttól kezdve a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint – a felszámolás megindításától, mint feltételtől függően – beáll a felelősség a hitelezőkkel szemben. A tartozás esedékességgel történő kielégítésének „képessége” likvid pénzeszköz meglétét feltételezi, vagyis nem elegendő, ha az adós teljes vagyona „kézpénzzé konvertálása esetén” egyébként fedezetet nyújtana a tartozások kielégítésére. A hangsúly az esedékességgel történő kielégítésen van: az adós vezető tisztségviselőinek folyamatosan figyelemmel kell követniük a cég esedékes, lejárt tartozásait és a cash-flow kimutatást.

A vezető döntési szabadsága kiterjed arra, hogy a lejárt tartozásokat milyen sorrendben elégíti ki, ezt azonban csak addig az időpontig teheti meg, amíg előre látható, hogy az adós kézpénz vagyona az összes lejárt és lejáró követelésre fedezetet nyújt (BDT 2013/3/47.). A vezetői felelősség megállapításához ezért lényeges kérdés a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének pontos időpontja, ugyanis ezen időponttól kifejtett vezetői magatartás szolgálhat alapul a Cstv. 33/A §-ában szabályozott felelősség megállapítására (IH 2013/38.).

Az ítéletábra álláspontja szerint jelen perben a rendelkezésre álló peradatokból is vizsgálható a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontja. A 2011. évi mérlegadatok (36. sorszám) szerint a felperes pénzeszközeinek összege 129.000,- Ft, követelése 33.724.000,- Ft-ot, forgóeszközeinek értéke 33.853.000,- Ft-ot tettek ki, mellyel szemben a rövid lejáratú kötelezettségeinek összege 32.011.000,- Ft volt. A 2012. december 31. napjára készült mérlegbeszámoló adatai szerint a pénzeszközök 967.000,- Ft-ot, a követelések 50.138.000,- Ft-ot, a forgóeszközök értéke 49.171.000,- Ft-ot tett ki, míg ezzel szemben a rövid lejáratú kötelezettségek összege 57.681.000,- Ft volt. Ezen adatokból az a következtetés vonható le, hogy pénzeszköze bár kis összegű volt, azonban az adós könnyen likviddó tehető eszközállománya (követelése, forgóeszközei) meghaladta mindkét időpontban a rövid lejáratú (egy éven belül esedékessé váló) kötelezettségeit. A 2012-es mérleg 2013. július 15-i keltezésű, az május 31.-ig letétbe helyezésére nem került, de a mérlegkészítési kötelezettség miatt a vezető kellő gondossággal eljárva 2013. május 31.-én elkészíthette volna, az adós vagyoni helyzetéről, ezen időpontban arról tudomást szerezhetett volna. Ebben az időpontban az I. r. alperes azonban már nem volt az adós vezető tisztségviselője.

A felperes arra helyesen hivatkozott, hogy kétséget kizáróan az adóssal szemben végrehajtási eljárások folytak. Azonban azok tárgyát képező követelések nagysága az adós likvid vagyonához mérten nem volt kirívóan magas (Budaörsi Városi Bíróság által elrendelt végrehajtási eljárásban 246.658,- Ft, az adóhatósági végrehajtásban 823.915,- Ft), ezért ebből a tényből sem következik kétséget kizáróan, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fennállt.

Mindezen adatokból az I. r. alperes vezető tisztségének megszűnéséig, 2013. április 9. napjáig nem állapítható meg, hogy az adósnál a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezett, és erről az I. r. alperes tudomással bírt. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szabályozott konjunktív törvényi feltételek hiányában az I. r. alperes vezetői felelőssége nem állapítható meg. Ezért az elsőfokú bíróság keresetet elutasító érdemi döntése – eltérő indokok mellett – az I. r. alperesre vonatkozóan helytálló.

Ezzel szemben az ítélet tábla álláspontja szerint a III. r. alperes vezetői felelősségének konjunktív törvényi tényállási elemei fennállanak. Tény, hogy az adós a III. r. alperes ügyvezetői tisztségének fennállása alatt felszámolás alá került (2014. július 30.). A III. r. alperes a 2012. évi mérleget csak késve, 2013. július 15. napján helyezte letétbe, a tevékenységzáró mérleget és iratokat a felszámolónak nem adta át, ezért vele szemben a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerinti vélelem alkalmazható. A 2012. december 31. napjára készített mérleget alátámasztó könyvelési iratokat a III. r. alperes nem adta át a felszámolónak, így vonatkozásában vélelmezhető, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet 2012. december 31-én fennállt, melyről legkésőbb 2013. május 31. napján tudomást szerezhetett volna kellő gondossággal. Az iratanyag átadás hiánya miatt, itt már a III. r. alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a készpénzvagyon az adósnak fedezi a már esedékessé vált (a mérlegben éven belüli rövid lejáratú) kötelezettségét, azaz nem állt fenn fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet. Ezt azonban nem bizonyította.

Az sem vitás tény – a III. r. alperes sem vitatta –, hogy a felszámoló által előterjesztett záróanyag szerint az adós felszámolási eljárásába bejelentett összes hitelezői igény – 4.478.432,- Ft összegben – kielégítetlenül maradt. A már fentebb kifejtettek szerint a III. r. alperes vonatkozásában a felperesi hitelezőnek – az általános szabályoktól eltérően – a vagyonszőkcentő vezetői magatartást a Cstv. 33/A. § (3) bekezdés második mondata szerinti törvényi vélelem fennállta miatt bizonyítania nem kellett és elegendő volt megjelölnie a vagyonszőkcentés mértékét, melyet a felszámolási ügyekben eljáró bíróság záróvégzése szerinti – egyébként a záróanyagtól eltérően, tévesen meghatározott – 4.465.332,- Ft-ban jelölt meg. Ezért összességében megállapítható, hogy a III. r. alperes vonatkozásában a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vezetői felelősség feltételei – figyelemmel a (3) bekezdés szerinti törvényi vélelemre – megállapíthatók. A tényleges vagyonszőkcentés – a kielégítetlenül maradt hitelezői igények 4.478.432,- Ft összege – azonban meghaladja a felperes keresetében megjelölt és megállapítani kért vagyonszőkcentés mértékét, az ítélet tábla ezért ezen alacsonyabb összegben állapította meg a III. r. alperes vezetői felelősségével okozati összefüggésben az adósnál bekövetkezett vagyonszőkcentést.

A fentiek alapján az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a III. r. alperes vezetői felelősségét a kereseti kérelem szerint megállapította, míg az I. r. alperes vezetői felelősségének megállapítására irányuló és azt elutasító rendelkezést helybenhagyta.

A megváltoztatás eredményeként az ítélet tábla részben megváltoztatta az elsőfokú ítélet perkölségre vonatkozó rendelkezését és a pereszes III. r. alperest kötelezte a felperes részére elsőfokú eljárási kölség megfizetésére, amely összegszerűségének megállapításakor figyelemmel volt a felperes által lerótt eljárási illeték összegére (48.000,- Ft), valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a szerinti ügyvédi munkadíjra (22.000,- Ft).

Az ítélet tábla a másodfokú eljárásban vesztes III. r. alperest kötelezte a felperes részére – a fellebbezési eljárási illetékkel azonos összegű – másodfokú eljárási kölség megfizetésére. A másodfokú eljárásban nyertes és fellebbezési ellenkérelmet előterjesztő I. r. alperes jogi

képviselétével kapcsolatos ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési eljárási költségének megfizetésére pedig az e vonatkozásban sikertelen fellebbezést előterjesztő felperes köteles. Az ítéletábra az ügyvédi munkadíj összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján határozta meg 20.000,- Ft összegben.

Szeged, 2018. január 18.

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.
a tanács elnöke

Dr. Béri András s.k.
előadó bíró

Dr. Dobler László s.k.
táblabíró